

תת"ע (עכו) 5764-01-22 - מדינת ישראל נ' אחמד בדראן

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

25 נובמבר 2024

תת"ע 5764-01-22 מדינת ישראל

נ' בדראן

לפני כבוד השופטת ג'נווה נחאס עראף

מדינת ישראל

המאשימה

בעניין:

ע"י בא כוחה

נגד

אחמד בדראן

הנאשם

ע"י בא כוחו עו"ד סלים אבו חרפה

גזר דין

הנאשם הורשע ביום 21.09.2022, על פי הודאתו, בעבירה של נהיגה ברכב כשתוקף רישיון הנהיגה פקע למעלה משנתיים מיום פקיעתו, בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"); כן הורשע בעבירה של נהיגה ברכב הרשום בארץ מוצאו ואינו רשום לפי פקודת התעבורה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף, בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת בטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תש"ל - 1970.

על פי כתב האישום, בתאריך 08.11.2021 יום ב' בשעה 08:15 נהג הנאשם ברכב מסוג משא סגור, מ.ר. 8985964, בבענה, כשתוקף רישיון הנהיגה פקע בתאריך 21.02.1998.

ביום 01.02.2024, הורשע הנאשם על פי הודאתו, בתיק נוסף אותו צירף שמספרו 2046-04-22 (להלן: "**התיק המצורף**"), בעבירה של נהיגה ברכב כשתוקף רישיון הנהיגה פקע למעלה משנתיים מיום פקיעתו, בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה.

על פי כתב האישום בתיק המצורף, בתאריך 29.03.2022 יום ג' בשעה 12:25 נהג הנאשם ברכב פרטי, מ.ר. 05995337 בצומת רחוב ברגר קריית שמונה עם כביש 90 מצפון שר תל חי ברגר לדרום (רמזור איזור תעשייה הדרומי), כשתוקף רישיון הנהיגה פקע בתאריך 21.02.1998.

טיעוני הצדדים לעונש

הצדדים הגישו טיעונים לעונש בכתב.

ב"כ המאשימה הפנתה, בין היתר, לעובדה שעסקין בנאשם אשר הודה והורשע בשני כתבי אישום אשר ייחסו לו עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף - כאשר רישיון הנהיגה שלו פקע ביום 21.02.1998. ב"כ המאשימה טענה כי על אף שחלפו למעלה מ- 23 שנים, בחר הנאשם שלא לחדש את רישיון הנהיגה ולהמשיך לנהוג, וצבר לחובתו במהלך השנים שתי עבירות זהות בגין נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה; ב"כ המאשימה טענה כי יש באמור כדי ללמד על מסוכנות הנאשם ועל זלזול בוטה ומתמשך ברשויות החוק והמשפט, והוסיפה כי הנאשם המשיך לנהוג ולסכן את משתמשי הדרך מבלי לחדש את רישיון הנהיגה.

המאשימה הפנתה לפסיקה התומכת בטענותיה וטענה כי היות ומדובר בפקיעה ארוכת שנים, הרי שבת המשפט רואים במקרים כגון דא כעבירה של נהיגה ללא רישיון כלל.

ב"כ המאשימה הפנתה לעברו התעברותי של הנאשם, והדגישה כי הנאשם צבר לחובתו 13 הרשעות קודמות, דבר המעיד לשיטתה על מידת האמון אשר ניתן לתת בנאשם ואי רתיעת הנאשם מעונשים אשר הוטלו עליו בעברו.

ב"כ המאשימה הפנתה גם למתחם הענישה הנוהג בגין עבירות של נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה, וטענה כי הנסיבות האישיות של הנאשם נסוגות מפני האינטרס הציבורי שבהגנה על שלומם של משתמשי הדרך, וזאת לאור הישנות המקרים.

ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע מתחם הנע בין מאסר על תנאי ועד מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, פסילה בפועל הנעה בין 3 חודשים עד 3 שנים, בצד רכיבי ענישה נוספים; וביקשה להשית על הנאשם ענישה ברף הבינוני עליון של המתחם דהיינו מאסר בפועל של מספר חודשים, מאסר מותנה, פסילה ארוכה שלא תפחת מ-12 חודשים, פסילה על תנאי, וקנס גבוה אשר יהווה הרתעה ראויה.

אני רואה לנכון להדגיש כי המשימה ציינה כי הנאשם לא הסיר את המחדל אולם דומני כי מדובר בפליטת קולמוס מאחר והמחדל הוסר זה מכבר על ידי הנאשם.

ב"כ הנאשם, במסגרת טיעוניו לעונש, הדגיש בין היתר, כי הנאשם מביע חרטה כנה על מעשיו דבר אשר לידי ביטוי בכך שהנאשם הודה במיוחסו לו בשלב מקדמי ובכך חסך זמן שיפוטי יקר, ויתר על כל טענה וצירף תיקים נוספים. ב"כ הנאשם טען כי חרף חלוף הזמן מאז הגשת כתבי האישום נגד הנאשם, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים.

ב"כ הנאשם הוסיף כי המאשימה לא נתנה משקל לכך שנהיגה ללא ביטוח הנה עבירה נגזרת לעבירה של אי חידוש רישיון הנהיגה על ידי הנאשם; וציין כי הנאשם עבר דרך ארוכה לצורך חידוש רישיון

הנהיגה ובכך הצליח לרפא את הפגם ולהסיר את המחדל. עוד טען ב"כ הנאשם כי עצם ניהול ההליך המשפטי משנת 2021 היה בו כדי לרסן את הנאשם ולהעמיד אותו על חומרת מעשיו.

ב"כ הנאשם ציין את הנסיבות האישיות של הנאשם - בן 48, נשוי ואב לארבעה ילדים, כולם קטינים ותלויים בו לפרנסתם, ציין אתמצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, הכולל חובות ותיקי הוצאה לפועל, שהקשו על חידוש רישיון הנהיגה, כן ציין כיהנאשם עובד כשכיר בעבודות עפר ומשקיע שעות נוספות כדי לפרנס את משפחתו.

ב"כ הנאשם הוסיף כי הנאשם הביע חרטה כנה על מעשיו, הודה באשמה, וחסך זמן שיפוטי, וכי מאז ביצוע העבירה, הנאשם השלים את תהליך תיקון המחדלים, אשר כלל 3 קורסים, והוציא רישיון נהיגה תקף. ב"כ הנאשם ציין כי הנאשם עבר הליך שיקומי, התנקה מסמים, והביע מחויבות לשינוי אורח חיו.

ב"כ הנאשם ביקש להדגיש כי העבירות בוצעו על ידי הנאשם לצורך פרנסת המשפחה ולא מתוך זלזול בחוק, כי לא נגרם נזק, לא בוצעו עבירות נלוות או עבירות מסוכנות וכי עבירת הנהיגה ללא ביטוח הינה עבירה "נגזרת" מעבירת הנהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה.

ב"כ הנאשם ביקש להסתפק בעונש מינימלי, תוך התחשבות בחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ותיקון המחדלים; כן ביקש להימנע ממאסר בפועל, ושקילת עונש שיקומי או לחלופין מאסר מותנה בלבד, לצד פסילה מותנית, בהתחשב בהיות הנאשם מפרנס יחיד וכן בשים לב לעובדה כי לנאשם ילדים קטינים.

דין והכרעה

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה דהיינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

הערכים המוגנים שנפגעו ומידת הפגיעה בהן

נקבע לא אחת כי העבירה של נהיגה לאחר שרישיון הנהיגה פקע הינה עבירה חמורה כאשר חומרת העבירה נגזרת מאורך תקופת הפקיעה - ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר, כך ייטה בית המשפט לראות בנאשם כמי שלא מורשה כלל לנהוג.

בענייננו, הפגיעה הינה לא רק בשלטון החוק, אלא התקיימה סכנה ממשית למשתמשי הדרך וזאת לאור העדר כיסוי ביטוחי וגלגול הנטל לפיצוי הנפגעים לכלל הציבור.

לעניין חומרת העבירה של נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה ראה רע"פ 2423/12 שרון כהן נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 07.05.2012) שם נקבע כי:

"כפי שקבע בית המשפט לתעבורה, המבקש עשה דין לעצמו, תוך זלזול בשלטון החוק וסיכון הנהגים האחרים בכביש, כאשר בחר לנהוג ברכבו, במשך תקופה ארוכה, ללא רישיון נהיגה בתוקף."

כן ראה עפ"ת (מחוזי ב"ש) 21538-08-19 מדינת ישראל נ' טלאל ג'ניים (ניתן ביום 20.01.2020) שם נקבע כי:

"גם העבירה של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע לתקופה ארוכה, היא עבירה שהערכים המוגנים בגדרה דומים [לאלו של נהיגה בזמן פסילה - ס.ד.], ושלא ניתן להקל ראש בחומרתה; כאשר ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר, ראוי להתייחס אל הנהג כמי שאינו מורשה כלל לנהיגה, כך שפוטנציאל הסכנה לציבור הטמון בנהיגתו, גבוה."

באשר לעבירה של נהיגה ללא ביטוח הרי שנקבע זה מכבר כי המדובר בעבירה הטומנת בחובה **"דופי מוסרי הנובע מהסיכון שנגרם לעוברי אורח והקשיים במימוש פיצויים אם תיגרם תאונת דרכים"** (ראה רע"פ 2910/20 הייב מוחמד נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 07.05.2020). ראה גם רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (24.1.11) שם נקבע כך:

"עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנהוג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת."

כן ראה רע"פ 5635/19 אליאור יעקובוב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 04.09.2019) שם נקבע:

"אין להקל ראש במעשיו של המבקש אשר נהג ברכבו חרף פסילת רישיונו ובעוד עונשי מאסר מותנים תלויים ועומדים נגדו, תוך התרסה נגד רשויות החוק והפגנת זלזול בהחלטות בית המשפט. לכך מצטרפת חומרתה הרבה של נהיגה ללא תעודת ביטוח בת-תוקף, העלולה לעורר קשיים במימוש הפיצויים במקרה של תאונת דרכים (וראו רע"פ 1483/19 ליפשיץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.3.2019); רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.1.2011))."

מדיניות הענישה הנוהגת

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים כאשר מדובר בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, ללא ביצוע עבירות נלוות, נקבע כי העונש הראוי הינו מאסר על תנאי עד מאסר בפועל, כן פסילה בפועל, כאשר משך תקופת הפסילה ייקבע על פי עבר תעבורתי, ותק הנהיגה ומשך התקופה בה לא החזיק הנאשם רישיון נהיגה תקף, עוד נקבע כי ככל שתקופת הפקיעה ארוכה יותר כך גם הפסילה בפועל תהא ארוכה יותר.

אציין כי מותבים שונים אימצו גישות עונשיות שונות, כאשר קיימים מותבים אשר שמו את הדגש על הסרת המחדל והרצון לעודד נהגים לחזור למוטב ועל כן מיקמו נהגים ברף הנמוך של המתחם, בעוד שמותבים אחרים הדגישו את הצורך בענישה הרתעתית תוך קביעה כי הסרת המחדל אינה חזות הכל והתחשבות יתר תביא להחטאת מטרות הענישה ופגיעה בעקרון ההלימה המהווה לב ליבו של תיקון 113 לחוק העונשין, ועל כן מיקמו את הנאשמים ברף הגבוה של המתחם; ברי שישנם מותבים אשר מיקמו עונשם של נאשמים ברף הבינוני של המתחם ובסופו של יום מנעד העונשים הוא רחב.

· רע"פ 325/22 **ניקולדזה סוליקו נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 18.01.2022) נדונה בקשת רשות ערעור לאחר שבית המשפט המחוזי דחה את הערעור של המערער. בית המשפט המחוזי קבע כי אין בחידוש רישיון נהיגה כדי למחוק את "חטאי העבר", וכי העונש שהוטל על המערער - 3 חודשי פסילה תוך הפעלה בחופף של 3 חודשי פסילה מותנית, 3 חודשי פסילה על תנאי וקנס 1,500 ₪ - לא היה חמור כלל, וכי בית משפט השלום נהג במערער ב"קולה יתרה". באותו עניין רישיון הנהיגה של המערער פקע תקופה של 12 שנה כאשר למערער הרשעות בגין עבירות דומות. המחדל הוסר. כב' השופט אלרון קבע כי בית המשפט רשאי להתחשב בנסיבה של "הסרת הפגם" ככל נסיבה אחרת, וכי אין היא בבחינת "אחת ויחידה". בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור תוך שציון כי ספק אם היה מקום לחפוף את עונשי הפסילה ולהקל על ידי כך הקלה נוספת בעונשו של המערער. בית המשפט העליון קבע כי גזר הדין היה מקל למדי.

· רע"פ 84/16 **יאסר בישר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 2.2.16) נדון עניינו של מערער אשר הורשע בעבירה של נהיגה לאחר שרישיונו פקע תקופה של כשמונה שנים. לחובת המערער היו 49 הרשעות תעבורה, כאשר בסופו של יום המערער הסיר את המחדל; בית משפט השלום גזר על הנאשם פסילה בפועל למשך 5 חודשים, פסילה על תנאי וקנס בסך 1500 ₪. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המערער וקבע, כי עונש הפסילה שהושת עליו לא היה חמור כלל בהינתן העבירות בהן הורשע והעבר התעבורתי. בקשת רשות ערעור נדחתה תוך קביעה, כי העונש שהושת על המערער איננו סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת.

· רע"פ 6569/14 **בדיע אבו ג'נעמה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 02.10.14) אושרו 8 חודשי מאסר בפועל שהוטלו על נהג, שהורשע בצירוף 3 אישומים של נהיגה ללא רישיון נהיגה וכן בנהיגה ללא ביטוח, שרישיון הנהיגה שלו פקע לפני 25 שנה, למרות תסקיר חיובי של שירות המבחן שהוגש בעניינו.

· רע"פ 1973/13 **אסעד חסן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 24.03.13) אושר גזר דין אשר כלל, בין היתר, 45 ימי מאסר בפועל לנהג שרישיונו פקע מעל 10 שנים.

· רע"פ 9286/12 **שלום דדון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 27.12.12) נוכח הלכת "אי ההתערבות" לא ניתנה רשות ערעור על גזר דין הכולל 180 שעות של"צ ו-3 חודשי מאסר מותנה כנגד נהג שרישיונו פקע כ-8 שנים, למרות עבר דומה.

· עפ"ת (חיפה) 15343-04-23 **מג'די אגבאריה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 09.06.2023) אישר בית המשפט המחוזי עונש של 11.5 חודשי פסילה בפועל (הופעלו 3 חודשי פסילה מותנית), 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, 8 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים וקנס על סך 2,000 ₪, אשר הושתו על נאשם אשר הורשע בעבירה של נהיגה לאחר שרישיונו פקע לפני 21 שנה (הנאשם צירף שני תיקים). יצוין כבר עתה כי המאשימה לא עתרה למאסר בפועל. לנאשם היה עבר תעבורתי אשר כלל 16 הרשעות קודמות לרבות בגין עבירות דומות וזאת מאז מועד פקיעת רישיונו. בית המשפט המחוזי אישר את קביעת בית המשפט השלום לפיה הוכח יסוד נפשי של מחשבה פלילית ועל כן ניתן להטיל עונש מאסר מותנה, ואימץ את הקביעה לפיה "ריפוי הפגם" אינה חזות הכל. עוד הוסיף בית המשפט כי עברו התעבורתי הכבד של המערער יכל להצדיק ענישה מחמירה בהרבה.

· עפ"ת (חיפה) 17437-05-20 **אבו גרור נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.07.2020) הקל בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט מאזן דואד) בעונשו של נאשם אשר הורשע בארבעה תיקים שעניינם עבירות של נהיגה כאשר רישיון הנהיגה פקע (למעלה מ-17 שנה), כן פקע רישיון הרכב. המערער היה נעדר עבר תעבורתי אולם המחדל לא הוסר. בית המשפט המחוזי קבע כי בשים לב לתקופת הפקיעה, העדר עבר תעבורתי, מספר האירועים בהם הורשע המערער, יש מקום להעמיד את תקופת הפסילה בפועל על 10 חודשים במקום 18 חודשים. בית המשפט לא התערב ביתר רכיבי הענישה שהיו מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים למשך 3 שנים וכן פסילה על תנאי 7 חודשים למשך 3 שנים וקנס על סך 3,000 ₪.

· עפ"ת (חיפה) 62364-06-20 **מדינת ישראל נ' איגור גורביץ** (ניתן ביום 27.07.20) - המשיב הורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (פקיעה 13 שנה), העבר התעבורתי התיישן והמחדל הוסר. בית משפט השלום גזר על המשיב פסילה מותנית ומאסר מותנה בלבד; ערעור המדינה התקבל והוסף רכיב פסילה בפועל לתקופה של 4 חודשים.

· עפ"ת (נצרת) 10188-09-20 **מדינת ישראל נ' אבו עואד שאדי** (ניתן ביום 21.02.21) - המשיב הורשע על פי הודאתו בשני מקרים של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (11 שנות פקיעה). למשיב 25 הרשעות קודמות כאשר חלקן מאוחרות יותר ליום ביצוע העבירות; הרישיון חודש, בית משפט השלום גזר על המשיב פסילה מותנית ומאסר מותנה בלבד; ערעור המדינה התקבל והוסף רכיב פסילה בפועל לתקופה של 10 חודשים.

· עפ"ת (חיפה) 42871-10-19 **בוויראת נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.11.19) שם נדחה ערעור של מערער אשר הורשע, בשני תיקים שצורפו בעבירות של נהיגה ברכב כשרישיון הנהיגה פקע משך 9

שנים. בעברו של המערער היו 28 הרשעות קודמות מתוכן 10 הרשעות בוצעו בזמן נהיגה בתקופת הפקיעה ו- 5 הרשעות קודמות בגין אותה עבירה. המערער הסיר את המחדל וחידש את הרישיון; ונגזרו עליו 2 חודשי מאסר על תנאי, פסילה בפועל למשך 6 חודשים, 4 חודשי פסילה על תנאי וקנס 1500 ש"ח.

· עפ"ת (נצרת) 39803-04-15 **עומר פואז נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.09.2015) נדון עניינו של נאשם אשר נהג לאחר שרישיונו פקע 5 שנים וללא ביטוח. בית המשפט השלום השית על הנאשם עונש של 6 חודשי פסילה בפועל, 5 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים, 2 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים וקנס בסך 1,500 ₪. הערעור הופנה כנגד רכיב המאסר המותנה. כב' השופט דבור סקר פסיקה רבה אשר הוגשה לעיונו וקבע כי פסיקת ביתמשפט השלום המתייחסת לקיומו של נוהג בדבר הטלת חודש פסילה בגין כל שנת פקיעה, היא קביעה שאינה מקובלת ואין להשתמש בה כמדד נכון, בלעדי ו/או מכריע ומדויק. בית המשפט המחוזי קבע כי ניתן להטיל עונש של מאסר מותנה בגין עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף אולם במקרה דנן לא היה מקום לעשות כן, ולאור כך ביטל את רכיב עונש המאסר המותנה והתיר את יתר רכיבי הענישה על כנם.

· עפ"ת (מרכז) 11890-05-14 **סולומון בליה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 07.09.2024) נדון ערעור של מערער אשר נהג בזמן פקיעת רישיון נהיגה (9 שנים). כב' השופטת אוהד ציינה כי נקבע על ידה מספר פעמים כי במקום בו העבירה המיוחסת לנאשם הינה עבירה של נהיגה בזמן פקיעת רישיון נהיגה בלבד, ללא ביצוע עבירות נלוות, העונש הראוי הינו פסילה בפועל בלבד כאשר תקופת הפסילה תיקבע על פי העבר התעבורתי ומשך תקופת הפקיעה, כאשר ככל שתקופת הפקיעה אורכה יותר הפסילה בפועל תהא ארוכה יותר ומכל מקום תקופת הפסילה הראויה הינה בין 3-9 חודשים. עונש המאסר בפועל לתקופה של חודשיים בוטל למרות שבמסגרת ההסדר בין הצדדים סוכם להטיל על הנאשם עונש של עבודות שירות, כאשר בסופו של יום נמצא הנאשם לא מתאים לריצוי עבודות שירות; בית המשפט לא התערב ברכיב הפסילה (שנתיים) תוך קביעה שלא הוגש ערעור על רכיב זה.

· עפ"ת (מרכז) 11468-06-11 **גאנם נ' מדינת ישראל**, נקבע על ידי בית המשפט המחוזי כי העונש הראוי בגין העבירה הנדונה נע בין 3 ל - 9 חודשי פסילה בפועל, הכל תלוי בנסיבות, מיהות העבריון, עברו התעבורתי וכיו"צב.

נסיבות הקשורות לביצוע העבירה

בהתאם להוראת סעיף 40ט לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה, יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה אשר נמנו באותו סעיף.

הנאשם נהג ברכב בשתי הזדמנויות, לאחר שרישיונו פקע. אין המדובר באירוע מקרי אליו נקלע הנאשם, אם כי להתנהגות מתוכננת מראש כאשר ב"כ המבקש ציין במסגרת טיעונו לעונש כי ביצוע

העבירות נבעו אך ורק בשל רצונו של הנאשם לפרנס את בני משפחתו. יצוין כי בשים לב לעובדה כי לא הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן, התמונה העובדתית אליה נחשפתי הינה מוגבלת בכל הנוגע לנסיבות ביצוע העבירה.

מתחם העונש ההולם

בשים לב לעיקרון ההלימה, לחומרת העבירות, נסיבות ביצוע העבירות ולאחר שלקחתי בחשבון את הערכים החברתיים שנפגעו, בחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת ונתתי את דעתי לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם הינו פסילה בפועל הנעה בין 3 חודשים ועד ל-24 חודשים, מאסר על תנאי עד מאסר בפועל לתקופה של 12 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

אציין כי הגם שעסקינן במקרה של ריבוי עבירות, אני רואה לנכון לקבוע מתחם עונש אחד ולהשית עונש כולל על הנאשם; וזאת בשים לב לקשר ההדוק בין העבירות ולסמיכות הזמנים - היחסית - בביצוע העבירות.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

בהתאם להוראת סעיף 40ג לחוק העונשין "בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40ד ו-40ה".

בענייננו, הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, חסך זמן שיפוטי יקר, לקח אחריות מלאה על מעשיו ואף צירף תיק נוסף בו הודה. הנאשם הפנים את חומרת מעשיו ולראיה לא נפתחו נגדו תיקים נוספים.

הנאשם אבא ל-4 ילדים קטינים, מפרנס יחיד כאשר הרקע לאי חידוש הרישיון נבע מההגבלות אשר הטיל המחוקק על חידוש רישיון נהיגה למי שקיימים כנגדם חובות בלשכת ההוצאה לפועל. מגבלה אשר בוטלה בחלוף השנים ובכך נסללה דרכו של הנאשם לחידוש רישיונו. יודגש כי הנאשם צירף דו"ח תיקי הוצאה לפועל מרוכז ממנו עולה כי לנאשם חובות בהיקף עצום על סך 3,014,655.77 ₪ (נכון ליום 20.11.2024).

הנאשם פעל במלוא המרץ מול משרד הרישוי, לצורך הסרת המחדל.

הנאשם ציין כי פסילת רישיונו כעת תפגע בו קשות - אמנם לא צורפו מסמכים אולם ברי כי שלילת רישיונו של הנאשם תביא לפגיעה בו גם במסגרת הליך חדלות הפירעון, שכן כפי שהנאשם ציין, רישיונו של הנאשם חיונו עבורו וזאת לצורכי עבודה ופרנסה.

באשר לעברו התעבורתי של הנאשם, מדובר במי שנוהג משנת 1996, צבר לחובתו 13 הרשעות קודמות, ביניהן 4 הרשעות בגין פקיעת רישיון נהיגה - בצד שתיים מהרשעות אלה עבירה נוספת של נהיגה בזמן פסילה; יחד עם זאת ראוי לציין כי הרשעתו האחרונה של הנאשם בגין עבירה דומה הינה משנת 2015.

האם יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום

ב"כ הנאשם ביקש כי להסתפק בענישה הצופה פני עתיד ולהימנע מהשתת פסילה בפועל על הנאשם, יחד עם זאת, לא מצאתי מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולא ומצאתי שיש לקבוע את העונש של הנאשם בגדרי המתחם.

אמנם המחדל הוסר על ידי הנאשם אולם אין עסקין בנאשם נעדר כל עבר תעבורתי אשר זוהי מעידתו הראשונה - הנאשם הורשע בעבר בעבירות דומות לרבות בנהיגה בזמן פסילה ואף ריצה בעבר עונשי מאסר בפועל. זאת ועוד, עסקין בצירוף של שני תיקים ותקופת פקיעה של למעלה משני עשורים, לפיכך אין מקום להסתפק בענישה צופה פני עתיד ויש מקום להשית ענישה מוחשית. די להפנות בעניין זה לפסק דין בעניין ניקולדזה אשר הובא לעיל שם אישר בית המשפט העליון את קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה אין בחידוש רישיון נהיגה כדי למחוק את "חטאי העבר", ואישר עונש של 3 חודשי פסילת רישיון נהיגה.

בעניין זה אפנה גם לעפ"ת (חיפה) 41108-04-18 **עדנאן מועדי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.05.2018) שם נקבע כי אין בהסרת המחדל וקבלת רישיון נהיגה כדי לאיין לחלוטין את המסוכנות התעבורתית. בעפ"ת (באר שבע) 31134-07-12 נוסבאום אפרים נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 30.10.2012) נקבע כי הימנעות מהשתת פסילה לאור הסרת המחדל מהווה תוצאה משפטית לא סבירה שכן הוצאת רישיון בדיעבד אינה מבטלת את הסיכון לשלום הציבור אותו גרם המערער עת נהג ללא רישיון.

עוד נקבע כי הסרת המחדל אין בה משום 'שיקום' המצדיק חריגה לקולא ממתחם הענישה, ואין בכוחה להביא ליצירת מתחם עונש שונה, אלא היא מהווה שיקול לקולא לעניין אורך הפסילה - שיש להתחשב בה בתוך המתחם שנקבע (ראו לעניין זה רע"פ 84/16 יאסר בישר נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 02.02.2016); עפ"ת (חיפה) 17646-03-23 **אפריאת נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 30.3.23) וכן עפ"ת (חיפה) 19943-10-20 **אבו קטיש נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 26.10.2020).

באשר לנסיבות האישיות של הנאשם, די להפנות לעפ"ת (נצרת) 32401-05-18 מדינת ישראל נ' אביב אליהו (ניתן ביום 10.07.2018) שם נקבע כי נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המשיב לרבות היותו לאבא לילדים קטינים ולילד הזקוק לטיפול רפואי המחייב שימוש ברישיון נהיגה, וכן עובדת הסרת המחדל, הצדיקו אולי התחשבות בעונש אבל לא הצדיקו חריגה ממתחם הענישה ואי השתת עונש פסילה.

סוף דבר

לאחר כל האמור לעיל, שקלתי מהו האיזון הראוי בין שיקולי הענישה לבין מתן אופק שיקומי לנאשם אשר יאפשר את חזרתו למוטב והשתלבותו בחברה נורמטיבית; סבורני כי יש למקם את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה בכל הנוגע לרכיב הפסילה, וזאת בשים לב להסרת הפגם על ידי הנאשם והרצון שלא לחבל במאמציו להוצאת רישיון בצד אי קיומו של סיכון לביצוע עבירה דומה בעתיד וכן אי ביצוע עבירות נלוות.

אדגיש כי אין באמור כדי להביא להקלת ראש במעשיו של הנאשם, וברור מאליו כי הסדרת הרישיון אין בה כדי לבטל את חומרת מעשיו; שכן הנאשם ביזה החלטה של רשות מינהלית; לקח את החוק ואת ההגה לידיים, עשה דין לעצמו והחליט שאף אם רישיונו פקע מזה למעלה משני עשורים, אין הדבר אמור לעמוד בינו לבין עלייתו לכביש; לאור כך מעשיו של הנאשם מחייבים ענישה ממשית בדמות פסילת רישיון נהיגה בפועל ולא ניתן להסתפק בענישה צופה פני עתיד כאמור לעיל.

מנגד, בהתאם לעקרון הענישה האינדיבידואלית, עונשו של הנאשם צריך לתת ביטוי גם לנסיבות החיים המורכבות של הנאשם אשר נאלץ להתמודד בגפו עם פרנסת בני משפחתו - הילדים קטינים הסמוכים לשולחנו - כאשר נגדו היו תלויים ועומדים הליכי חדלות פירעון במשך שנים רבות אשר מנעו ממנו לחדש את רישיונו.

יש לתת משקל גם לעובדה כי בסופו של יום ראה המחוקק לנכון לבטל את המגבלה על חידוש רישיון הנהיגה לאנשים הנמצאים בהליכי חדלות פירעון, ובכך נסללה דרכם של נהגים כדוגמת הנאשם, לקבל רישיון נהיגה תקף; מה גם שהוארך תוקפם של רישיונות הנהיגה עד גיל 70.

סבורני, כי מקום שהמחוקק עצמו סבר כי מדובר בהסדר חוקי אשר ראוי שיחלוף מהעולם, הדבר אמור בהכרח להשליך על רמת הענישה. לא יכול להיות ספק כי אילו חידושי החקיקה האמורים היו בתוקף במועד ביצוע העבירה, העבירה כלל לא הייתה באה לעולם; מה גם שכיום, במצב החוקי הקיים, הסיכוי להישנות מעשי העבירה הוא אפס.

אני רואה לנכון להרחיב את הדיון בנקודה זו ולציין כי ביום 07.02.2022 אישרה מליאת הכנסת את הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 59) (ביטול הגבלת רישיון נהיגה), התשפ"ב-2021 (להלן: "**הצעת החוק**"). מטרת הצעת החוק הייתה ביטול הסמכות להגביל ולשלול את רישיון הנהיגה של חייבים בהליכי הוצאה לפועל; מאחר וטרם התיקון, נוצר מצב אבסורדי שבו נשלל מהחייבים רישיון הנהיגה עד להסדרת חובותיהם, כאשר באותה נשימה לא עלה בידי החייבים לפרוע את חובותיהם כיוון שהיו זקוקים לרישיון הנהיגה שלהם לשם כך.

בנוסף, בהתאם לדברי ההסבר בהצעת החוק, הגבלת רישיון נהיגה היוותה הגבלה משמעותית על

חופש התנועה של החייב וזאת כאשר ממילא קיים חוסר וודאות בנוגע ליעילות ההגבלה; וכך כך נכתב בהצעת החוק:

"ביטול הסמכות להטיל הגבלת רישיון נהיגה לפי החוקים האמורים מוצע בשל כך שמדובר בהגבלה משמעותית על חופש התנועה של החייב ועל ההתנהלות היום-יומית שלו, ומשום שיש ספק בדבר תרומתה של ההגבלה לגביית החוב. לעניין זה יצוין כי כלי גבייה מסוג זה אינו קיים במרבית מדינות המערב".

עינינו רואות כי המחוקק ביקש, כאמור לעיל, לתקן את העוול שנגרם לציבור הנהגים החייבים באמצעות ביטולה של הסמכות להגביל או לשלול את רישיונות החייבים, והכל מתוך הבנה כי המדובר בהגבלה משמעותית על חופש התנועה מקום שהדבר אינו משרת את תכלית החוק בדבר פירעון חובות החייבים.

טרם אחתום את החלטתי אני רואה לנכון להתייחס לעתירת המאשימה להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל: הנאשם הורשע בעבירות הדרושות יסוד נפשי של אחריות קפידה. על מנת שניתן יהא להשית עליו מאסר בפועל או מאסר על תנאי, ישנו צורך להוכיח יסוד נפשי של מחשבה פלילית. הן התביעה והן ההגנה לא התייחסו לנקודה זו.

סעיף 22(ג) לחוק העונשין קובע כי **"לעניין אחריות לפי סעיף זה, לא ידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות"**. לצורך הטלת מאסר בגין עבירה לפי הוראת סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, אין צורך להוכיח קיומו של יסוד נפשי של כוונה ו/או מודעות, ודי להוכיח רשלנות ו/או אדישות ו/או מחשבה פלילית אף אם היא ממוקמת ברף הנמוך ביותר.

לגבי רמת ההוכחה הדרושה, נפסק על ידי בית המשפט העליון ברע"פ 4504/16 שריף אבו ראס נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום) כי:

"אין לפרש את סעיף 22(ג) לחוק העונשין, ככזה המחייב, הבאת ראיות לעניין היסוד הנפשי, בכל מצב, על מנת להטיל עונש של מאסר. בנסיבות מסוימות ניתן להספק בהודאות הנאשם כדי לבסס יסוד נפשי"

בהמשך נקבע כי:

"בענייננו, ניתן ללמוד על היסוד הנפשי של המבקש הן מהודאתו בכתב האישום בו מצוין כי הוא נוהג ללא רישיון נהיגה תקף מזה כ-14 שנים, הן מהעובדה שהמבקש הורשע פעמים רבות בנהיגה ללא רישיון, והן מדבריו במסגרת הטיעונים לעונש,

במסגרתם ציין כי: "הפסילה שיש לי היא בגלל קנסות שהיו לי".

בענייננו, ניתן ללמוד על היסוד הנפשי של הנאשם מהודאתו בכתבי האישום בהם צוין מפורשות כי הוא נהג ללא רישיון נהיגה תקף משנת 1998.

לסיים, לאור כל האמור לעיל, אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

· אני דנה את הנאשם ל - 8 חודשים מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתקופה הנ"ל על עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: "פקודת התעבורה") ו/או עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה.

· הנני פוסלת את הנאשם מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 חודשים.

הפסילה הינה במצטבר לכל פסילה אחרת.

לריצוי הפסילה, יפקיד הנאשם את רישיונו במזכירות בית המשפט בעכו לא יאוחר מיום 24.02.205 עד השעה 10.00.

על הנאשם להפקיד את רישיונו במזכירות. כל עוד לא הופקד הרישיון, הרי הפסילה בתוקף והנהיגה אסורה על הנאשם, אולם ימים אלה לא יובאו במניין ימי הפסילה, כך שהפסילה לא תסתיים. אם הנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה תקף, הרי לשם חישוב הפסילה עליו להגיש בקשה מתאימה בצירוף אישור משרד הרישוי בדבר מצב רישיונו והפסילות החלות עליו.

· הנני פוסלת את הנאשם מלנהוג או מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 8 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור על אחת או יותר מן העבירות שעליהן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 ויורשע בגינה.

· אני דנה את הנאשם לתשלום קנס בסך 3,000 ש"ח.

הקנס ישולם ב- 3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.01.2025 וכל 10 לחודש שאחריו. יודגש כי אי עמידה בתנאי התשלום תביא לפירעון הקנס באופן מיידי וצבירת תופסת פיגורים.

ככל ובתיק קיים פיקדון, הפיקדון יושב לידי הנאשם, בכפוף לכל דין. מובהר לנאשם כי עליו לגשת למזכירות בית המשפט לצורך עדכון פרטי חשבון לשם ביצוע ההחזר.

יש לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט) או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".

- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה)** - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו).

- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ד חשוון תשפ"ה, 25 נובמבר 2024, במעמד הנוכחים.